

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יאסר חוג'יראת

פ/25/6475

הצעת חוק הכנסת (תיקון – מסירת מידע למרכז המחקר והמידע), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 64 בחוק הכנסת, התשנ"ד–1994¹, בסעיף 64 –

- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ובתוך תקופה של תעלה על שלושים ימים, אלא אם כן נקבע בדרישה מועד קצר יותר";
- (2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא :

"(ו) לא מסר גוף מבוקר כאמור בסעיף קטן (א) מידע בתוך התקופה האמורה באותו סעיף קטן, ולא נמסרה הודעה מנומקת על כך כאמור בסעיף קטן (ג), יראו את הגוף המבוקר כאילו הפר את חובתו לפי סעיף זה, ויושב ראש הכנסת יורה על נקיטת צעדים פרלמנטריים מתאימים, לרבות אחד או יותר מאלה, לפי נסיבות העניין וחומרת ההפרה :

- (1) זימון השר הממונה על הגוף או ראש הגוף, כאמור בסעיף קטן (ג), לדיון דחוף בוועדת הכנסת או בוועדה הנוגעת בעניין ;
- (2) הגבלת השתתפות השר הממונה על הגוף ונציגי משרדו בדיוני ועדות הכנסת עד למילוי החובה לפי סעיף זה ;
- (3) מסירת הודעה למליאת הכנסת בדבר אי-עמידת הגוף בחובת מסירת מידע ;
- (4) כל צעד פרלמנטרי הקבוע בתקנון הכנסת או בדין אחר."

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140.

דברי הסבר

מרכז המחקר והמידע של הכנסת מהווה כלי מרכזי וחיוני לעבודת הכנסת, ועדותיה וחבריה, ומופקד על אספקת מידע מקצועי, אובייקטיבי ועדכני לצורך מילוי תפקידיה החוקתיים של הכנסת כרשות המחוקקת וכגוף המפקח על פעולת הממשלה.

סעיף 64 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק הכנסת), מסדיר את סמכותו של מרכז המחקר והמידע לדרוש מידע מגופים מבוקרים ואת חובתם של גופים אלה למסור מידע כאמור. ואולם, בנוסח הקיים של הסעיף לא נקבע לוח זמנים מחייב למסירת המידע, אלא נקבע כי יימסר "בלא דיחוי", ולא נקבעו מנגנוני אכיפה אפקטיביים למקרה של אי-מסירת מידע או מסירתו באיחור בלתי סביר.

היעדר קביעה מפורשת של מועד למסירת מידע פוגע ביכולתה של הכנסת למלא את תפקידיה כראוי, שכן עבודת הכנסת והוועדות מתבצעת על פי לוחות זמנים קבועים, דיונים תקופתיים והליכי חקיקה ופיקוח הדורשים מידע עדכני במועד. עיכוב במסירת מידע עלול לרוקן מתוכן את סמכות הפיקוח הפרלמנטרית ולהפוך את חובת מסירת המידע לחובה הצהרתית בלבד.

מוצע אפוא לקבוע כי מידע שיידרש לפי סעיף 64 לחוק הכנסת יימסר ללא דיחוי ובתוך תקופה שלא תעלה על שלושים ימים מיום קבלת הדרישה, אלא אם כן נקבע מועד קצר יותר בדרישה עצמה. קביעה זו מאזנת בין צורכי עבודת הכנסת לבין יכולתם הארגונית של משרדי הממשלה והגופים המבוקרים, ומתיישבת עם עקרונות המשפט המינהלי ועם הסדרים דומים הקבועים בדין.

בנוסף, מוצע לקבוע כי אי-מסירת מידע במועד, בלא מתן הודעה מנומקת בכתב בהתאם להוראות סעיף 64(ג) לחוק הכנסת, תיחשב כהפרת חובה לפי חוק הכנסת. לשם חיזוק אפקטיביות ההסדר, מוצע להסמיך את יושב ראש הכנסת לנקוט צעדים פרלמנטריים מתאימים כלפי השר הממונה או ראש הגוף, בהתאם לחומרת ההפרה ולנסיבות העניין, לרבות זימון לדיון דחוף בוועדה, הבאת העניין באופן רשמי לידיעת מליאת הכנסת והפעלת אמצעים פרלמנטריים נוספים הקבועים בתקנון הכנסת או בדין אחר.

הצעת חוק זו אינה נועדה לפגוע בהוראות הדין הקיים לעניין סייגים למסירת מידע בשל הגנה על ביטחון המדינה, יחסי החוץ, הליכים משפטיים תלויים ועומדים או חיסיון על התייעצויות פנימיות, ואף אינה גורעת מסמכויות הכנסת לפי חוקי היסוד. מטרתה היא לחזק את מעמד הכנסת, להבטיח זרימת מידע תקינה ויעילה בין הרשות המבצעת לרשות המחוקקת ולהגן על עקרון האחראיות של הממשלה והגופים המבוקרים כלפי הכנסת והציבור.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בשבט התשפ"ו (19.01.2026)